

VECKOBLADET

Nr 36 i webbform

111118

Opinionsmöte

Nu på lördag ordnar Vänsterpartiet ett opinionsmöte om äldreomsorgen. Vi kommer att vara på Mårtenstorget mellan klockan 11 och 12.30.

Ju fler vi är som är med och visar att vi inte accepterar att äldre vanvårdas för att riskkapitalbolag ska tjäna pengar desto bättre, så kom till mötet på lördag!

Äntligen!!! av Ulf Nymark

Äntligen har den politiska majoriteten släppt det verklighetsfrämmande kravet på ett Yttre Godsspår. Nu verkar det som om det lossnar så att det går att förmå Trafikverket att planera för och förverkliga fyra spår fram till Högevallsbadet. Fast det vore förstås lika bra att bygga fyra spår ända fram till Lund C på en gång.

Så är det bara att hoppas att majoriteten (inklusive partier i en eventuell ny majoritet) också tänker om i en annan järnvägsfråga: planerna på att gräva ner Lund C under jord. Den idé borde snarast begravas.

Vårdbolagen inför Domsöndagen 20/11 av Gunnar Stensson

Till VB:s kristna läsekrets.

Evangelium enligt Matteus, 25.

Då skall Jesus säga till vårdbolagen: "Sannerligen säger jag eder: Gå bort ifrån mig I förbannade! Ty jag var nödig och ni lät min blöja flöda över; jag var smutsig och ni tvättade mig icke; jag var sjuk och ni vårdade mig icke; bostadslös och ni gav mig ingenstans att bo; frusen och ni gav mig inga kläder: tvångsomhändertagen och ni besökte mig icke."

Då skola vårdbolagen svara: "Herre, när såg vi dig nödig eller smutsig eller sjuk eller bostadslös eller tvångsomhändertagen och tjänade dig icke?"

Då skall han svara dem och säga: "Sannerligen säger jag eder: Vad helst I icke haven gjort mot en av dessa mina äldsta syskon, det haven I ej heller gjort mot mig."

Genmäle om Smålands nation av Anna Alsmark

Mitt föredrag om Smålands nation imponerade inte på Veckobladets utsände ([artikel av sign Gr i VB i nr 33 111028](#)). Du skriver att min inledning var dålig, det mesta vara dåligt, att det som hände på den tiden kan bara ni som var med förstå etc. Nåväl, det verkar i alla fall som om ämnet väckte upp en del gamla minnen hos en vänsterman som tappat sin tidning och får nöja sig med en blogg.

Av någon anledning utelämnade du i din artikel att jag var med i styrelsen för Smålands och i Dackekurirens redaktion från 1983. När jag slutade fyra år senare hade jag varit både ordförande för nationen och redaktör för Dackekuriren, som första kvinna på båda posterna. Jag blev sedan redaktör för Lundagård. Ganska unika erfarenheter för den som ska hålla ett föredrag om Smålands nation, inte sant.

Tyvärr är det ingen unik erfarenhet för mig att den patriarkaliska kvinnosynen inom den gamla vänstern ofta varit nedsättande mot kvinnor som utmärker sig, om man överhuvudtaget släppt fram någon. Det är därför kvinnorna fått lägga tid på alla dessa feministiska grupper genom åren. Betänk att ingen kvinna figurerat på en framskjuten post i Smålands nation under vänsterns storhetstid under 1970-talet. Ingen jag hört talas om efteråt i alla fall. Vi minns några tjejer som sjöng, Röda bönor.

Vad som heller inte framgick i din artikel var att jag 1990 gav ut en skrift "Röd lyser stugan. Berättelser från Smålands nation". Det var denna skrift som var utgångspunkten i mitt föredrag på Smålands gille. "Röd lyser stugan" är förövrigt första strofen i Smålandsvisan, en vacker hyllning till landskapet med sina röda stugor och björkar.

Det dubbeltydiga med att stugan blivit politiskt röd i Lund var givetvis avgörande för valet av titeln på skriften.

Vad beträffar mina spekulationer om Alf Brevik, så finner jag det märkligt att en man född 1918, dvs 53 år gammal går in och styr och ställer på Smålands bland 20-åriga studenter. Tar initiativ, nominerar folk till poster, driver på. Ju äldre jag själv blir desto märkligare tycker jag det är. Fanns det en dubbel agenda?

Det finns idag intressant forskning om skandinaviska kommunister som mycket unga, i likhet med Alf Brevik, deltog i spanska inbördeskriget, stred mot Tyskland i andra världskriget och senare blev sovjettrogna. Där finns fler svar att söka efter. Först när Stasiarkiven öppnas kan vi ta reda hur det förhöll sig, om det fanns en koppling till DDR.

När motståndarna retirerar, förfölj dem! av Lucifer

Det som härom dan var osakligt vänstersnack blev på en vecka ett centralt politikområde där alla goda krafter kan enas om hur viktigt det är med kvalitet i vården, Reinfeldt såväl som Björklund och Hägglund. Nästa torsdag är det kommunfullmäktige i Lund och där kommer vi att få höra de borgerliga kommunalråden och vårdpolitikerna andrutet och i panik försvara Lunds satsning på riskvården i Carema.

Att vänsterpartiet har talat om vårdbolagen år efter år är det tyst om. Det enda undantaget jag har sett är KG Bergström, den gamla bitske politiske TV-reportern, numera i Expressen. Där skriver han: "Håkan Juholt har försökt profilera sig och sitt parti på kritik av privatiseringarna. Men det är egentligen bara Vänsterpartiet som med gott samvete kan säga, Vad var det vi sa?"

Dags för offensiv om privatskolorna

Jag hoppas bara nu att Vänsterpartiet när nu motståndaren är på reträtt inte bara sätter sig ner. Ett parti som har så få tillfällen att nå en större allmänhet får bara inte missa tillfället att ösa på och peka ut de borgare som har genomdrivit privatiseringarna. Och då måste man självklart också ta upp skolan där skattebetalarnas miljarder rullar iväg till skatteparadisen. Inom några veckor kommer naturligtvis det också att komma fram i rubrikerna. Och där är V ensam om att stå för en tydlig linje. Mp älskar friskolorna och tycks tro att det handlar om ideell verksamhet. Stora delar av S avskyr friskolorna men vågar inte stöta sig med mittenväljare som man inbillar sig skulle ha kvar sympatier för partiet. Men ingen annanstans i världen låter man vinstdrivande företag driva skolor och låtsas att det är en marknad. Montessori och kooperativ, OK, men detta är rövarkapitalism – skolföretagen har vinstmarginaler på upp till trettio procent!

Kommentariatet

Det är högkonjunktur för politiska kommentatorer och då må det vara tillåtet att säga några ord om dem. Sanningen är att de flesta av dem uppträder med borgerlig bias och därutöver är illa underrättade och undermåliga i sin analys. Ta t.ex. Mats Knutsson och Margit Silberstein, på TV och deras sätt att kommentera Juholt. Det som om de deltar i kampanjen mot honom och det är samma med Lena Mellin i Aftonbladet. Och det är häpnadsväckande att någon kan ta "vänsterkolumnisten" Lotta Gröning i Expressen på allvar. Om man tvekar om sin hållning i någon fråga, kolla in vad Lotta Gröning säger och ta sedan motsatt ställning.

Vad gäller analysförmågan: lyssna på vad kommentariatet säger om partiledarkandidaterna i Vänsterpartiet. De tycks oförmögna att se att det handlar inte om kvinnorepresentation eller en eller två i ledningen. Det är väl uppenbart att det är nytraditionalisterna som slåss för att rädda vad man kan av Ohlylinjen. Och Ohly beskrivs som den som har enat partiet! Det är politiska motsättningar det handlar om och det borde väl inte vara en överraskning för politiska kommentatorer.

Ökenmuren av Gunnar Stensson

Israel bygger en 240 km lång stålmur genom öknen från Kerem Shalit till Eilat längs den egyptiska gränsen. Den är fem meter hög, dvs dubbelt så hög som muren på Västbanken, och försedd med övervakningskameror och radar. Den är effektivare än muren mot Syrien vid Golanhöjderna.

Behovet av muren blev akut efter Hosni Mubarak fall. Beduinernas angrepp från Sinai på en israelisk buss den 18 augusti intensifierade arbetet. Det var ett islamistiskt angrepp som var mer välorganiserat än de palestinska attackerna brukar vara.

Muren går exakt längs gränsen, ibland rentav på den israeliska sidan. 15 procent av Israels stålkonsumtion går åt till byggandet.

Muren som är större än USA:s avspärningar längs den mexikanska gränsen byggs inte bara till försvar utan också för att stoppa invandringen från Afrika.

Källa Haaretz

Som det kan bli! av Roland Andersson

Jag fortsatte lyssna på Maria Wetterstrands sommarprogram trots hennes egenartade musiksmak. Hon visade ett tydligt personligt engagemang för en skola som respekterar eleverna. Hon är den rikspolitiker tydligast stått emot den backlash som initierats av Jan Björklund men som otäckt snabbt utvecklas mot ett slags konsensus om en återgång till den gamla auktoritära sorteringsskolan.

I programmet berättade Maria Wetterstrand om den värme som mött Mona Sahlin under deras gemensamma politiska appellmöten i invandrartäta Stockholmsförorter. Det är inte märkligt att Mona Sahlin är den politiker som Sverigedemokraterna hatar mest intensivt – det beror på hennes tidiga och tydliga ställningstagande för mångfald.

Vi kunde haft en regering med Mona Sahlin som statsminister och Maria Wetterstrand som utbildningsminister och vice statsminister. Först verkade det så lovande. Mona Sahlin meddelade att socialdemokratin hade brutit med sin storebrorsmentalitet och på allvar skulle samverka med ett annat parti. Samverkan med miljöpartiet var väl förberedd och jag är fullständigt övertygad om att man hade kunnat formulera en gemensam politik till vänster om mitten och på frihetlig grund. Lika övertygad är jag om att en sådan politik hade vunnit valet .

Så blev det inte. Starka krafter inom socialdemokratin ville något annat. Vänsterpartiet utnyttjades som bromskloss. Den politik som fördes fram i valrörelsen var i princip samma som socialdemokratin förlorat föregående val på. Inte märkligt att också detta val förlorades. Istället för Maria Wetterstrand fick vi Jan Björklund och istället för Mona Sahlin Fredrik Reinfeldt.

Efter valet gjorde Mona Sahlin ett desperat utspel om behovet av en öppen och genomgripande diskussion om socialdemokratins politik. Den intellektuella nivån på det som sedan följde kan illustreras av Morgan Johansson som meddelade Sydsvenskan att han analyserat valet och funnit att förlusten berodde på att Tomas Östros varit svag i förhandlingarna med Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Sedan valdes Håkan Juholt till partiordförande. Han förklarade att han var förbannat trött på allt tal om förnyelse. Därmed hade man vänt på alla stenar och den politiska diskussionen var avslutad. Tidningarna förklarade att valet av en kärnkraftsvän var en seger för ”vänstern”. Efter valet skapade Håkan Juholt snabbt sitt ”eget lag” vilket bl a betydde att många med utländskt efternamn som fått viktiga uppdrag under Mona Sahlins tid som ordförande rensades ut. Numera finns det inte någon sådan person i partiordförandens nära omgivning.

Morgan Johansson utsågs till juridisk talesperson. Från denna plattform har han på olika sätt försökt mejsla ut den nya ”vänsterpolitiken”; först genom att erbjuda borgarna samarbete kring FRA-lagen och senare genom att stödja tanken på olika medborgarskap – ett för ”riktiga” svenskar och ett villkorat för ”de andra”.

En lång rad ideologiska tal av Juholt har refererats i tidningarna. Mest har det handla om tacktal till den ”vänster” som valt honom. De verkar fulla av längtan tillbaka till ett folkhem som aldrig funnits – ett homogent samhälle med Posten och Konsum tryggt lokaliserade till bruksorternas centrumtorg. Juholts nostalgi har emellertid drunknat i det tidningsdrev som skapats kring hans hantering av riksdagens bidrag till boende och studieresor.

Tidningsdrev har ofta ett inslag av mobbing som bekommer mig illa. Det gjorde även detta drev. Kvar finns emellertid en känsla som säger att jag inte vill sitta i en valstuga och försvara Juholts moral.

Sådana problem har inte representanter för den socialdemokratiska "vänstern". Daniel Suhonen, Dag Josefsson och Göran Greider står modigt upp för sin partiledare. De angriper pressen för att hetsa och partikamrater för att skvallra. Det får mig att undra hur de ställde sig till andra drev. Vad sa de om "Tobleroneaffären" om jakten på Lars Danielsson eller på Laila Freivalds? Hur agerade de i början på förra valrörelsen när Expressen, utan att riktigt lyckas, försökte få igång drev mot Mona Sahlin?

Jag söker på nätet utan att hitta något tillfälle när de gått mot dreven. Vad gäller Göran Greider får jag emellertid napp av motsatt slag. När Expressen hetsade mot Mona Sahlin för att hon visat sig offentligt med en handväska av märket Vuitton anmäler han sig som drevkarl. På Newsmill den 22 januari 2010 finns en artikel av Greider med rubriken "Mona Sahlins väska är ett hot mot socialdemokratin" Nej, det är inte ironi. Greider är dödsalvarlig. Hans efterforskningar visar att Sahlins väska kostat 7 000 kr. Den motsäger socialdemokratiens kamp för social jämlikhet och uppmuntrar till en konsumism som hotar planetens fortbestånd osv, osv

Vi kan alltså konstatera att den socialdemokratiska "vänstern" har svårare att acceptera en partiordförande med snygg handväska än en med tveksam moral. Det är en olycka att inte Voltaire, Karl Marx eller Rosa Luxemburg begärde något slags skydd för begreppet "vänster".

Inför gymnasiemässan på Arenan 18 och 19 november

Betygssättning - exemplet Mikael Elias Teoretiska Gymnasium

av Gunnar Stensson

Skolverkets aktuella undersökning av betygssättningen på de centrala proven visar att varannan elev fått för höga betyg och att var nionde elev med betyget Mycket Väl Godkänd borde ha underkänts.

Mikael Elias Teoretiska Gymnasium i Göteborg har stärkt konkurrenskraften genom att ge 59 av 84 elever för höga betyg på det nationella delprovet i svenska.

Skolbolaget finns representerat i hela landet, också i Lund. Mikael Elias Teoretiska Gymnasium riktar sig till en exklusiv skara av studieinriktade elever - vilket ju är kommersiellt förmånligt. Så här ser informationen ut: "Vår grund vilar på traditionella värderingar och den som börjar här måste vara motiverad. Vår roll är inte bara att lära ut, utan också att ge dig verktyg för att själv hitta det du behöver. Därför utgår vår pedagogik från lust."

Men det är inte lätt att konkurrera med de kommunala gymnasierna i Lund. Utbildningsförvaltningens rapport om antagningen visar att endast 6 elever antagits till samhällsprogrammet och 8 till naturvetenskapsprogrammet i Mikael Elias Teoretiska Gymnasium läsåret 2011/12.

14 elever, varav endast 3 bosatta i Lund, har alltså antagits till skolans 48 platser. Det blir ingen vinst i Lund.

Med argumenten konkurrens och valfrihet sålde de borgerliga partierna in friskolesystemet i den svenska välfärden. När elevpengen kom insåg riskkapitalisterna genast att de kunde göra säker vinst genom att tillskansa sig den. De såg till att välja motiverade elever utan

funktionshinder eftersom det minimerade kostnaden. Av samma skäl snyltade de på kommunernas gymnastiksal, bibliotek mm. Skattemedlen de stal gömde de i skatteparadis. Skatt gjorde dem rika. Själva betalade de ingen. Så blev de elevernas, föräldrarnas och kommunernas parasiter.

Valfriheten bestod av reklamkampanjer (reklam är det enda område där friskolorna verkligen satsar, upp till 1 procent av sina årliga utgifter) som gjorde rationella val omöjliga.

Konkurrensen fick formen av betygsinflation, lögn om elevernas kunskapsnivå. Var femte lärare pressas av rektorerna att sätta för höga betyg. Många faller till föga. Rektorerna saknar ofta all skolerfarenhet och sitter bara korta tider, ibland mindre än ett år. Tänk Kävlinge. Värst lögnare vinner. Höga betyg har visat sig vara ett effektivt konkurrensmedel.

Vi vet nu att vartannat betyg på de nationella proven är för högt och att var nionde elev som fått betyget Mycket väl Godkänd egentligen borde ha blivit underkänd. Aldrig har svenska elever varit så okunniga. Aldrig har de haft så höga betyg.

På mindre än ett årtionde har skolbolag som John Bauer och Kunskapsskolan korruperat det svenska skolsystemet. Till dem sällar sig Mikael Elias Teoretiska Gymnasium.

Efter framgången med friskolorna blev det dags för riskkapitalisterna att med hjälp av sina borgerliga tillskyndare ge sig in på vårdområdet.

Där tog Carema Care ledningen, i Lund liksom i landet. Med falska avtal och osann, men påkostad, ”marknadsföring” lurade bolaget kommuner och anhöriga. Personal som klagade avskedades. Cheferna blev delägare. Ju hänsynslösare de plundrade sina offer desto större blev deras bonusar. Till toppen nådde de girigaste.

Det är den globala finansvärldens röta som trängt in i svensk välfärd och skola. Men ett system som motiveras av girighet är ohållbart i längden. När utplundringen av människorna och jordens resurser överskridit en viss gräns kommer upproren. Då försvinner det monster som på orwellska kallas Economic Man.

PS. Miljöpartiet delar med borgarna ansvaret för att vinsttänkandet brett ut sig i skola och vård. I debatten mellan Gustav Fridolin, MP, och en moderat om Carema Care i måndagens morgonprogram i tv gjorde Fridolin ett blekt intryck. Han framstod som nästan lika tvetydig som Maria Larsson, KD, i söndagskvällens Agenda. Efter en oengagerad debatt inbjöds han mycket riktigt att ansluta sig till de borgerligas kamp för valfrihet och konkurrens inom vården.

Freedom av Gunnar Stensson

Förra veckan presenterade jag ”Torner”, romanen som om DDR:s sista decennium som slutade med att landet blev ”svunnet” 1989.

När Sovjetimperiet bröt samman och det kalla kriget upphörde, tycktes det ”exceptionella” USA stå på toppen av sin makt. Det återstod bara att sprida liberalism och demokrati. Francis Fukuyama hävdade att mänskligheten nått det lyckliga slutet på historien.

Två decennier senare är samma USA försvagat efter två förlorade krig och en utdragen ekonomisk kris vars slut inte kan skönjas.

Det är den epoken som utgör bakgrunden till Jonathan Franzens roman ”Freedom”. Berglunds är en liberal medelklassfamilj i St Paul, Minnesota. De är begåvade och aktiva, politiskt och socialt medvetna. Deras beslut och handlingar leder

ofta till katastrof och skuld.

I centrum står miljökampen Walter, hans fru Patty, vacker fd basketstjärna och deras vän Richard en anarkistisk sångare med drag av Bob Dylan. Till det yttre sägs han dock likna Moammar Kaddafi, som ju blev populär i väst så där 2004. De tre älskar varandra och försöker vara lojala och bistå varandra i nöd.

Författaren låter Patty läsa "Krig och Fred" när hon befinner sig i en konflikt. En kärlekshistoria utgör navet i Tolstojs väldiga roman. Kärleksdramat i "Freedom" liknar triangeldramat mellan Natasja, Andrej och Pierre. Den ryska "Krig och Fred" fungerar som en sorts nyckel till den amerikanska berättelsen.

Attentatet mot World Trade Center inträffar när sonen Joey är i 20-årsåldern. Han befinner sig i konflikt med sin far och kommer genom en rumskamrat på universitetet i kontakt med en inflytelserik judisk-amerikansk familj, där fadern är en reaktionär republikansk radiopratare av den typ som är vanlig i USA.

Joey får chansen till ett sommarjobb på en thinktank. Jobbet består i att sammanställa nyhetsnotiser så de fungerar som politisk propaganda för Irak-kriget och de neokonservativa.

Joey känner först angreppet mot Irak som en lättnad efter 9/11. Äntligen gör USA något för att förverkliga Fukuyamas vision, sprida demokrati och liberalism.

Men Joeys tvivel växer, både beträffande verksamheten på thinktanken och själva kriget. Det börjar som en gnagande oro. Han får erbjudande att delta i ett projekt som handlar om försäljning av lastbilar till den amerikanska armén i Irak. Det gäller att sälja gamla polska lastbilar av en typ som använts i Östeuropa före sammanbrottet. Han faller för frestelsen att tjäna stora pengar och lånar till insatsen av sin flickvän. Armén köper bilarna som snart visar sig odugliga.

Joey har fått inblick i hur företagen profiterar på kriget. Han försöker dra sig ur affären men riskerar då att inte bara förlora insatsen utan också ställas inför rätta. Så han faller till föga - och blir rik. Han kommer aldrig att sluta att känna skuld. Hans syn på kriget och den förda politiken är fundamentalt förändrad. Han försonas med sin familj.

Walter går i en liknande fälla. Han försöker rädda naturområden som utgör en tillflykt för en utrotningshotad fågelart genom att samarbeta med profitinriktat gruvföretag. Det går åt helvete och slutar med skandal. Walter förlorar för alltid sitt anseende som miljöaktivist.

Några förändringar om finanskrisen har ingen, utom möjligen Joey.

Berättelsen känns samtida. Det är lätt identifiera sig med alla personerna. De talar som folk i min omgivning och mina barn. Sex och relationer tar stor plats, som i verkligheten.

Aktörernas handlingar och beslut är riskfyllda, såväl personligt som politiskt och moraliskt. Som läsare är man djupt delaktig i deras oro, spänning och tvivel.

Familjen Berglund och deras krets överlever och värmen emellan dem består, men det är en sorgsen, desillusionerad och luggsliten grupp närmar sig depressionen 2008. Stråken av sorg och maktlöshet ligger hela tiden som en dov underton i berättelsen. Titeln "Freedom" är ironisk och mångbottnad.

Det understryks av bokens motto, ett citat från Shakespeares En Vintersaga:

"Gå samman, fräcka vinnare, och skryt
för hela världen. Jag, en gammal duva,
ska flyga till en vissnen gren och sörja
min maka, som jag aldrig återfinner"

Mats – idag en skräplig fattigpensionär av Ulf Nymark

Den här texten handlar inte om kommunstyrelsens ordförande Mats Helmfrid eller någon annan känd lundapolitiker med detta namn. Nej, den handlar om LundaMaTs – Lunds kommuns strategi och åtgärder för ett miljöanpassat transportsystem.

LundaMaTs drogs igång i slutet av 1990-talet. Det var den dåvarande rödgröna majoriteten som drev på och det var konsultföretaget Trivector som tog fram de huvudsakliga underlagen för beslut.

Med tämligen rika bidrag från staten drogs sålunda ett tämligen omfattande program igång för att minska bilismens skadliga miljö- och klimatpåverkan. Framför allt satsades dels på ”mjuka” åtgärder, information och försök till attitydförändringar, dels på åtgärder för att främja kollektiv- och gång- och cykeltrafiken. År 2006 togs nya beslut (också på grundval av en utredning av Trivector) om mål – men inte om åtgärder eller finansiering! – för vägtrafiken. LundaMaTs II såg dagens ljus.

Mats är tillräcklig för borgarna

När den rödgröna oppositionen idag kritiserar den styrande borgerligheten för passivitet i miljö- och klimatfrågor hänvisar borgarna regelmässigt till LundaMaTs. (I fortsättningen här förkortat till Mats rätt och slätt). Mats är för dem lösningen på de trafikallstrade klimatutsläppen. ”Vi har Mats – det behövs inget mer!”, sjunger borgarna i korus.

Denna inställning var alltför tydlig vid fullmäktiges behandling av en motion från Demokratisk Vänster om trafikplaneringen. Vi föreslog att fullmäktige skulle bifalla det fullt rimliga förslaget att kommunen i sin planering alltid skulle ange vilka framtida biltrafikmängder man planerar för. Planerar man för en framskrivning av dagens situation, eller planerar man utifrån det faktum att bilresandet per lundabo måste minska med minst 50% fram till 2050, vilket är förutsättningen för att klimatmålet ska nås? (För övrigt yrkade motionen också på att varje beslut om utbyggnad av biltrafiksystemet skulle åtföljas av en beräkning av hur mycket bilkörningen ökade på grund av kapacitetsökningen i vägsystemet). Den borgerliga majoriteten avtog motionen bland annat med hänvisning just till Mats.

Vad gör Mats?

Nåväl vad görs då inom ramen för Mats och vad är resultatet? I en redovisning från Tekniska nämnden för fjolårets Matsverksamhet (”LundaMaTs II – verksamhet & resultat 2010”) kan bland annat följande inhämtas:

På *samhällsplaneringens område* framhåller nämnden att en ny översiktsplan har antagits, ÖP 2010. Denna plan innefattar spårväg till Brunnshög. Problemet med spårvägen är som bekant att det inte finns ett enda beslut om byggande fattat och inte heller är finansieringen löst. Vad man i övrigt kan säga om ÖP 2010 är att den uttryckligen bäddar för en kraftig ökning av biltrafiken i kommunen. Den bidrar alltså inte alls till minskad klimatpåverkan, vilket inte heller enbart en förhoppning om spårväg gör.

Gång-, cykel- och kollektivtrafik

Ökning av cykeltrafiken är en annan viktig Matsstrategi. Här anföras som främsta åtgärd att cykelvägnätet byggts ut – framför allt genom cykelvägar till nya bostadsområden (!). Den andra ”stora” åtgärden på cykeltrafikområdet är att man grävt ner cyklisterna i en ny tunnel vid Pilsåker. Magert med insatser med andra ord.

Hur ser det då ut med Matsåtgärder inom kollektivtrafiken? Jo, där har man faktiskt åstadkommit en del. T ex ett busskörfält på Tornavägen för regionbussarna. Man säger också att biljettsystemet har förbättrats och att detta tillsammans med bussprioriteringar i trafiksignaler har förbättrat tidshållningen.

Underlättar för bilkörning

Så har vi då biltrafiken, det område där givetvis huvuddelen av åtgärder borde sättas in. Här

framhåller Tekniska nämnden som främsta insats att man ökat kapaciteten för bilar i trafiksystemet vid Pilsåkerområdet och i Gunnesbo handelsområde! (Ja, man uttrycker det inte så men det är det man menar). Detta är allt vad man åstadkommit under 2010 (plus en utredning om nya fartgränser)!

Dessa blygsamma åtgärder vad borgarna själva redovisar som konkreta insatser enligt Matsstrategin. Flera av dem har en oviss effekt på koldioxidutsläppen, och några har som direkt syfte att främja biltrafiken.

Nås målen?

Hur är då utfallet av Mats II-åtgärder? Jo, kollekttrafikresandet har faktiskt ökat. Men om kollektivtrafiken tagit "marknadsandelar" från biltrafiken redovisas inte och det är (mycket) tveksamt om den verkligen har gjort det. Cykeltrafiken per lundabo har minskat, medan bilresandet *per invånare* på det kommunala vägnätet har ökat. Eftersom antalet lundabor har stigit kraftigt sedan 2006 så innebär detta en kraftig ökning av biltrafiken totalt sett. Utsläppen av koldioxid från biltrafiken *per invånare* påstås ha minskat, men då redovisar man siffran för det ekonomiska krisåret 2008. Men som sagt: antalet invånare har ökat påtagligt och det innebär i praktiken att utsläppen från motortrafiken i dag i bästa fall ligger på oförändrad nivå i förhållande till Mats II:s basår 2004.

"Matsåtgärder" som ökar utsläppen

Som framgår av ovanstående genomgång räknas praktiskt allt som görs på trafikområdet in bland Matsåtgärderna. Detta även om åtgärden faktiskt leder till ökade utsläpp, eller endast på marginalen har positiva effekter. Vi ser också att resultaten inom viktiga delar av Matsstrategin inte har avsedd effekt. Vad värre är: de mål för utsläppen av koldioxid som finns i Mats är givetvis inte samordnade med de nya och hårdare klimatmål som kommunen antog i fjol (minskning med 50% av utsläppen till 2020, nära noll år 2050). Så inte nog med att de åtgärder man har vidtagit är otillräckliga för att nå de mål man satt upp, målen är därtill för lågt satta i förhållande till det övergripande klimatmålet för Lunds kommun.

Bilsamhället som norm

Varför går kommunen inte åt rätt håll när det gäller klimatmålen? Är Mats förslag på åtgärder otillräckliga? Nej, så var det inte när den antogs år 2006. Att man inte når målen beror helt enkelt på att den borgerliga majoriteten inte velat sätta in tillräckliga anslag för miljöanpassningen, att man har fortsatt att bygga ut kapaciteten för biltrafiken, att nya bostads- och verksamhetsområden fortfarande i första hand planeras för biltrafikens behov samt att man vägrat ta till de kraftfullaste åtgärderna: trafikreglering och ekonomiska styrmedel (som t ex påtagligt höjda p-avgifter och vägtullar). Eller som Trivector Traffics vd Christer Ljungberg uttrycker det i redovisningen från Tekniska nämnden: "... är man villig att ständigt anpassa vägnätet för att ge plats åt fler bilar eller minska trängseln, stödjer man bilsamhället som norm". (Ljungberg påstår inte uttryckligen att det är just detta som Lunds kommun håller på med utan han talar här i allmänna ordalag om trafikplanering).

Matsfetischism

Mats II hade verksamt kunnat bidra till ett miljöanpassat transportsystem om den politiska majoriteten velat sätta in de mest verksamma åtgärderna och ändrat inriktning på samhällsplaneringen. I stället används Mats nu av de borgerliga som ett slags fetisch som genom dolda magiska krafter ska fixa ett miljöanpassat trafiksystem.

Mats barnbarn

Men vad som behövs är förstås att det anslås pengar för att miljöanpassa transportsystemet, nya och kraftfullare åtgärder måste till, samhällsplaneringen skifta inriktning och nya mål för trafiksystemet sätts – mål som är i samklang med det övergripande klimatmålet. Den gamle

Mats är som visats en skröplig och tandlös fattigpensionär. Det är dags för Mats barnbarn att ta över.

Det nya samhället av Erik Kågström

1. Den tredje industriella revolutionen

I maj 2007 beslutade EU-parlamentet att en "Third Industrial Revolution" skall ingå i organisationens energimålsättning tillsammans med det tidigare antagna 20-20-20 projektet fram till 2020. Beslutet hade föregåtts av intensiv lobbying av framför allt den amerikanske ekonomen och samhällsdebattören Jeremy Rifkin.

Jeremy Rifkin har en hypotes att stora ekonomiska omvälvningar historiskt inträffar när en ny kommunikationsteknologi sammanträffar med ett nytt energisystem. Sålunda gav kolbaserad ångkraft och boktryckarkonsten upphov till den första industriella revolutionen. I början av 1900-talet möjliggjorde kombinationen av elektronisk kommunikation och den oljebaserade förbränningsmotorn den andra industriella revolutionen.

I dag står vi inför ytterligare en kombination. Internetteknologi och alternativa energiformer bereder mark för en tredje industriell revolution. Rifkin insåg att för att vi människor ska inse vilka möjligheter detta innebär så måste han skapa en berättelse – "a narrative" – som skildrar ett framtida möjligt samhälle. Det har han gjort i ett antal böcker. Den senaste, och nyss utkomna, har titeln "The Third Industrial Revolution. How lateral power is transforming energy, the economy, and the world".

Jeremy Rifkins "Third Industrial Revolution" (TIR) vilar på fem fundament:

1. Övergång till förnyelsebar energi
2. Förvandling av alla byggnader till minikraftverk som samlar förnyelsebar energi på plats.
3. Placering av vätebaserad och annan energilagringsteknik i byggnader och infrastrukturer för lagring av intermittent energi.
4. Anpassning av internetteknologi till ett interaktivt smart elnät där var och en kan köpa el eller sälja av eget överskott.
5. Transportsektorns flottor består av plug-in eller bränslecelldrivna fordon.

Även om energin är central i Rifkins project så är de politiska konsekvenserna av den omvälvning han väntar sig lika viktiga. När han talar om "lateral power transforming the world" handlar det om hans övertygelse att den nuvarande hierarkiska maktstrukturen i världen bygger på att energikällorna är lokaliserade till vissa ställen i världen. När varje hem och varje byggnad i hans vision blir ett kraftverk kommer det att innebära en radikal omfördelning av makt till förmån för de enskilda individerna. Han tror att den uppväxande internet- och twittergenerationen kommer att välja samarbete i stället för konkurrens, delande i stället för ägande. Rifkins optimistiska syn på framtidsmänniskan blev tydlig i titeln på en av hans tidigare böcker – "The Empathic Revolution".

I den aktuella Occupy-rörelsen kan nog Rifkin skönja bevis för sin optimism. Och nästan som en kommentar till Rifkins idéer skriver Thomas Friedman i NYT 16.11: "Yes, it's true that in the hyperconnected world, in the age of Facebook and Twitter, the people are more empowered and a lot more innovation and ideas will come from the bottom up, not just the top down". I DN stod häromdagen att läsa att de elektroniska kommunikationssätten lett till

att nya folkkategorier fått vana och förmåga att uttrycka sig skriftligt.

Undervisningens betydelse försummas inte. Barn skall skolas till biosfärtänkande. Vördnad för och delaktighet i naturen skall bli lika självklart som det kanske en gång var för våra anfäder.

När Jeremy Rifkins försöker sprida sitt budskap rör han sig på en hög internationell nivå. Han har etablerat samarbete med transnationella företag som IBM, Google, General Electric, AEG. Experter från deras företag ingår i hans team. Han har långa samtal med presidenter och statsministrar. Han får Angela Merkel att stå som värdinna för en middag med honom själv och toppar inom tysk energi- och kommunikationsindustri. Han har förmått de lokala myndigheterna på fyra orter att göra långsiktiga generalplaner för implementering av TIR.

I staden San Antonio i Texas har det lokala kommunägda energibolaget gått i spetsen och avvecklar sitt engagemang i kärnenergi till förmån för alternativa energiformer.

Borgmästaren i Rom Gianni Alemanno leder ett TIR-projekt som skall förvandla Italiens huvudstad till en grön oas.

Prins Albert II i Monaco har också tänt på idén men måste nog hyra mark av grannländerna för att kunna samla solenergi eller vindkraft. Havsbaserad vindkraft är också en möjlighet.

Vilket land i Europa är bäst på långtidsplanering? Enligt Rifkin bör det vara Holland som under århundraden fått planera för att inte översköljas av tidvattenvågor. Vice guvernören Wouter de Jong i Utrecht är eldsjelen bakom ett TIR-projekt som skall göra distriktet till ledande inom EU när det gäller att snabbt ställa om till alternativ energi och nollutsläpp av växthusgaser.

Sedan EU-parlamentet uttalade sitt stöd för TIR i maj 2007 har Rifkin fortsatt att bearbeta Bryssel. Han har fått stöd från bland annat Europeiska föreningen för små och medelstora företag och Europeiska kooperationen. Men EU-kommissionen är svårflörtad. När dess energikommissarie sammanfattar unionens energiplanering finns bara en TIR-punkt med – satsning på alternativa energiformer.

Det är lätt att bli entusiastisk när man läser Jeremy Rifkin och han har förmodligen en otrolig övertalningsförmåga. Men det finns uppenbara brister i hans koncept. Visserligen framgår det av hans sista bok att han är medveten om att fossil energi, och då framför allt billig olja, snart kommer att vara en bristvara. Generalplanerna för TIR sträcker sig fram till 2050. Och det kommer att behövas fossil energi för att bygga den infrastruktur som projektet bygger på. Kommer den energin att finnas till ett överkomligt pris? I TIR finns inget recept för hur 9 miljarder människor år 2050 skall kunna försörjas med mat utan tillgång på diesel.

Jeremy Rifkin pläderar för ett nytt samhälle med "collateral power" i motsats till det nuvarande hierarkiska. Men det är uppenbart att han i sin egen aktivitet tillämpar den gamla top-down metoden. I det avseendet kontrasterar TIR mot en annan rörelse nämligen Transition Movement som baseras på enskilda individers arbete på lokalplanet för att skapa ett mera "recilient" samhälle. Närmare bestämt ett samhälle som klarar av de påfrestningar det kommer att innebära när vi inte längre kan räkna med billig fossil energi. Det finns anledning att återkomma till "The transition movement". I Sverige heter rörelsen "Omställning Sverige" som har en lokalavdelning i Lund med ett femtiotal medlemmar.

Det är förmodligen en fördel med de alternativa energierna att de aldrig kan få samma

kvantitet som vi vant oss vid med den fossila. Det betyder att vi måste begränsa utarmningen av naturresurserna.

Många ekonomer tycks anse att mänsklig uppfinningsförmåga och marknadens mekanismer kommer att lösa alla resursproblem. Men vad händer om denna uppfinningsförmåga plötsligt ger upphov till ren, billig energi i oändliga mängder. Kan homo sapiens då låta bli att totalt utarma planeten i sin jakt efter prylar och status på bekostnad av övriga levande varelser och organismer? Och det otänkbara har kanske redan hänt. Den 28 oktober i år demonstrerade den italienska ingenjören och uppfinnaren Mario Rossi vid universitet i Bologna en konstruktion där små mängder nickelpulver tillsammans med en liten mängd väte och någon katalysator under fem timmar kunde leverera 470 kW på ett sätt som bara tycks kunna förklaras av att en kärnreaktion ägt rum – med andra ord en kall fusion. Det är ungefär vad en 3 mW vindturbin levererar i snitt. Vetenskapsjournalister (bl.a. Mats Lewan från Ny Teknik) och en anonym potentiell köpare var närvarande vid demonstrationen. Apparaten kallas eCat (Energy catalyzer). Köparen förklarade sig vara nöjd med resultatet och köpte produkten. Det ryktas att köparen kan vara en militär enhet i USA, eventuellt SPAWAR - US Navy's Space and Naval Warfare Systems Command eller DARPA – Defense Advanced Research Project Agency.

Fig.1 Andrea Rossi framför 1 megaW eCat

Vid en tidigare demonstration av en mindre modell av eCat den 29 mars 2011 var två svenska fysikprofessorer närvarande – Hanno Essén och Sven Kullander. De har sedan skrivit en rapport om sina iakttagelser i Ny Teknik. Deras slutsats blev att den värmeutveckling som skett i den demonstrerade apparaten endast kan förklaras av att en kärnreaktion ägt rum, en kall fusion m.a.o.

Fig. 2. Mario Rossi demonstrerar en liten modell av eCat för Hanno Essén och Sven Kullander

Om eCat inte är en bluff, vilket många skeptiker tror, så är det naturligtvis en stor händelse med konsekvenser som är svåra att överblicka. Enligt Rossi kan eCat i sin nuvarande form endast utvinna energi i form av värme. För elektricitet krävs högre temperaturer men det är ett problem som kan lösas. Eftersom eCat kan tillverkas i små modeller med kapacitet för 5-10 kW skulle principen passa bra i Rifkins modell för distribuerad energiproduktion. Jag skall hålla VB:s läsare informerade om vad som händer med eCat-projektet.

Kulturtips

Days of War - Nights of love

En postapokalyptisk cirkusföreställning. På Karavan 18 november - 4 december.

Fre 18 nov kl. 20:00. [Läs mer](#)

En makroekonomisk kärlekshistoria

En romantisk komedi om bankväsendet och den långa räntan. På Teaterrepubliken 29 oktober - 14 december.

Fre 18 nov kl. 19:30. [Läs mer](#)

Historia A

POTATOPOTATO GÖR UPP MED DEN EXKLUDERANDE HISTORIESKRIVNINGEN OCH SKAPAR SIN EGEN. På Inkonst 11 november - 5 december.

Fre 18 nov kl. 19:00. [Läs mer](#)

MDT presenterar - Lisa Östberg, Ludvig Daac och Sudermann & Söderberg

Tre olika koreografer med högintressanta verk delar kvällen. På Dansstationen Palladium 17 - 18 november kl 19:30.

[Läs mer](#)

Midnattsdoop med Bastu Extrem -arombastu

varvat med olika relaxupplevelser. På Ribersborgskallbadhus 18 november kl 19:30. [Läs mer](#)

Armen

Statsteatern fullföljer sin tradition av vinterteater i Slottsträdgården med den nyskrivna rysaren Armen där medborgaren bygger monstret.

Lör 19 nov kl. 13:00. [Läs mer](#)

Satyagraha

Direktsänt från The Met på Biograf Spegeln och Kino 19 november. Repris 20 november.

Lör 19 nov kl. 19:00. [Läs mer](#)

TÖRNROSA

Törnrosa, en av baletthistoriens klassiker visas direkt från Bolsjoj i Moskva till Spegeln och KINO, den 20 november kl 16:00. [Läs mer](#)

Malmö förr och nu - En underhållande och intressant föreläsning

Föreläsning om Malmös historia med **Andreas Wennick**. På Malmö Bryggghus i oktober och november.

Sön 20 nov kl. 15:00. [Läs mer](#)

Sjöflickan och Drakens Dotter

Fritt efter en kinesisk folksaga i regi av sagogurun Margareta Larson, från tre år, på Teater Sagohuset 4 september - 30 november.

Sön 20 nov kl. 10:30. [Läs mer](#)

Bill Callahan & Band + Support: Devon Sproule

På Palladium 21 november kl 19:30.

[Läs mer](#)

CECILIA PERSSON KVINTETT och THE OPPOSITE (Pulsslag)

på Victoriateatern 22 november kl 19:30.

[Läs mer](#)

Middag med Gudrun Schyman

Möt den ständigt debatterande och diskuterande - numera - frilansfeministen Gudrun Schyman. Under samtalet går det bra att äta en måltid som vår gäst komponerat. Denna gång simrishamnstorsk eksi. På Moriska Paviljongen den 22 november kl 18:45 & 19:30. [Läs mer](#)

Oslipat, med bl a Zinat Pirzadeh

Humor som gör att du gillar livet lite mer. Med bl a Zinat Pirzadeh och Jonatan Unge, på Babel 23 november kl 20:00.

[Läs mer](#)

RÖRELSENS SCENKONSTFESTIVAL 23 - 25 NOV

I årets festival fokuserar Rörelsen på konstnärers arbete med unga och förvandlar Inkonsts scen till en battlande arena, ett spretigt, sprakande forum där kroppen tar plats.

Ons 23 nov kl. 10:00. [Läs mer](#)

Classic Lounge: La Tempesta di Mare

Rasande höststormar och spegelblank stilltje gestaltat i musik av **Antonio Vivaldi** och andra barockkompositörer. Ribersborgs Kallbadhus den 24 november, kl 19:00. [Läs mer](#)

MACK 24/11 Kristoffer Appelquist, Anders Celin

stand-up på La Couronne Tor 24 nov kl. 20:00. [Läs mer](#)

Matkaravan med Hanna och Linda

med Hanna Tunberg och Linda Dahl - smaka på våra nya matkulturer. guidade turer runt Möllevångstorget.

Tor 24 nov kl. 16:00. [Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)